

De nemcsak a megyei és törvényhozási életben, hanem az egyház terén is kitüntette őt a közbizalom. Ugyanis 1870-ben megválasztott a debreczeni egyházmegye segédgondnokává s jóllehet itt a választás azon időben élethossziglani hatással bírt, a politikai téren való bokros teendői és elfoglaltsága lemondásra ösztönözték.

Képviselősege idejének első fele a balközépre esik, melynek vezérkarához tartozott. 1873. óta a balközép végrehajtó bizottságának tagja s a pártkör alelnöke volt a fusióig. Es a pártfusió sem ártott azon bizalmi tisztas állásnak, melyet addig a balközépen elfoglalt, mert 1875. óta folytonosan tagja volt a szabadelvü-párt végrehajtó és kijelölő bizottságainak s azon kívül, mint más helyen is említve van, igazgatója az országgyűlési szabadelvü-párt körének, s mint ilyen, a pontosság, ügybuzgalom és józan takarékoság által tűnik ki.

A mi országgyűlési működését illeti, több éven át tagja volt a pénzügyi és zárszámadási bizottságoknak; tagja volt többször a delegációnak is — mind e pontokon tevékenyen töltvén be helyét. A kiegyezéskor részt vett a quóta-bizottság működésében is, melynek oly fontos és nehéz feladattal kelle megküzdnie. A képviselőházban főleg pénzügyi és nemzetgazdasági kérdésekben szólalt fel, melyekben kitünő jártassággal és szakismerettel bír. Ha szól, tüzesen, hévvel beszél s leköti a figyelmet. Mint ember is közkedveltségnek és tiszteletnek örvend.

Odescalchi Gyula herezeg.

Odescalchi Gyula herezeg született 1828-ban Pozsonyban. Atyja Odescalchi Ágost herezeg, anyja Zichy Anna grófnő. Gyula herezeg mint alig husz éves ifju 1848-ban nemzetőri főhadnagy volt Nyitra megyében s a Simonics tábornok elleni hadi operációkban tevékeny részt vett s Jeszenák mellett huzamosb időt töltött.

A szabadságharcz leveretése után az egész hercegi család Svájcba menekült a rokon gróf Batthyányi Lajos családjával együtt. (Batthyány Lajos, az első magyar felelős miniszter elnök neje Odescalchi Gyula herezeg anyjának nővére.) 1850. év végén haza jött s később ismét hosszabb külföldi utra kelt, beutazván Olasz- Francia- és Németországot. 1855-ben nőül vette a bájos és ritka honfi erényekkel dicsekvő Degenfeld Anna grófnőt, Tisza Kálmánné nővérét, kitől egy fia és három leánya született.

Az új alkotmányos korszak felvirradásával az országgyűlés tagjai között látjuk Gyula herezeget. 1860-ban a nyitra-zsámbokréti kerület választá őt képviselőjének, ugyszintén 1865-ben is. Azóta egy országgyűlés kivételével folyton tagja volt a képviselőháznak. A jelen országgyűlés az ő t ő d i k, melyen mint képviselő vesz részt. A fusióig a balközépnek volt elvszilárd tagja. Az utolsó két országgyűlésen a n-tapolcsányi kerületet képviselte, illetőleg képviseli.

Testvéröccse Arthur herczeg is képviselő lévén, de ki a függetlenségi pártnak a tagja, valahányszor fontosabb kérdések fölött névszerinti szavazásra kerül a sor, a két Odescalchi testvér rendszerint megsemmisíti egymás szavazatát, amennyiben az egyik »igen«-nel, a másik »nem«-mel szokott szavazni.

De aztán e helyett annyival inkább kiegészítik egymást s annál rokonabb irányban haladnak a társadalom terén. Odescalchi Gyula herczeg ugyanis elnöke a »Felvidéki magyar közmívelődési egyesület«-nek, mely magyarosodási törekvéseit, magyar nemzeti szellemtől áthatott tevékenységét tiznél több felső-magyarországi törvényhatóság területére terjeszti ki. Ez a leghatalmasabb s legnagyobb szabásu magyarosodási szövetség és a nemzeti politika tekintetében semmi sem jellemzi jobban a Tisza-kormányt, mint az, hogy sok más mellett ezen nagy hivatásu egyesület is ezen kormány alatt jött létre. Egy ilyen egyesületnek az élén állani, azt

Odescalchi Gyula herczeg.

sikeresen vezetni, bármily dicsvágyó embernek is dicsőségére válik, mert megbecsülhetlen szolgálatokat tehet a nemzetnek. Az egyesület már eddig is igen örvendetes eredményeket tud felmutatni. Még ezeknél is nagyobbakat s maradandóbbakat kívánunk az egyesületnek és derék elnökének.

Hasonló szellemü tevékenységet fejtett ki fivére Arthur, a csángók ügyében. Tudvalevőleg az ő páratlan lelkes buzgalma hozta létre a csángó-egyesületet; ő fáradozott, ő buzgolkodott legtöbbet a csángók betelepítése érdekében; ő járt Bukovinában, ő vezette be legnagyobb részöket az ígért földre. — A politikai pártállás elválaszthatja tehát a két testvért, de a nemzeti érdekek szolgálatában egyek ők.

Odescalchi Gyula herczeg mint ember rendkívül nyájas, szeretetre méltó egyéniség, a gőg és affectatio legkisebb nyoma nélkül.